

kabinett újalakítása iránt. A mostani kormány reconstituáltatni fog. Jellemző a reconstituációra nézve az, hogy Auersperg herceg a kormány elnöke marad. A belügyminiszteri tárcza betöltése még mindig nehézségekbe ütközik. Még nem bizonyos, hogy Pretis, Chlumecky, vagy Streemanyer lesz-e Lesser utóda; de bizonyos, hogy akár ki lesz is a belügyminiszter, adni fognak mellé egy oly magasabb rangú hivatalnokot, kinek érintkezése van a parlamenti körökkel. A kormány átalakítása még a cseh nagybirtokosok tartománygyűlésbeli választása előtt fog megejtetni. Az erre vonatkozó publikációval egyidejűleg közzé fogtétetni a birodalmi gyűlés hivatalos összehívása is, a mi október 17-ikére esik, (mikor tudvalevőleg a magyar országgyűlés is össze fog ülni)“

Bosznia megszállása.

Konstantinápolyból jelentik a „Politische Correspondenz“-nek: Szavfet pasa mint külügyminiszter a porta külföldi képviselőihez intézett jegyzékében, bir szerint minden felelősséget elhárít magáról a boszniai és hercegovinai eseményekkel szemben és hangsúlyozza, hogy a porta teljesen tiszteletben tartotta a berlini szerződést. Ennek dacára is úgy látszik, hogy a porta ismét élénkebben fontolgatja az Ausztria-Magyarországgal kötendő conventiót. Szept. 7-ke óta a szultán előtt fekszik a török minisztertanács határozata, melyben az a legutolsó osztrák-magyar javaslatnak aláírását ajánlotta. Szavfet elejétől fogva táncosoknak tartotta a conventio megkötését, hangsúlyozván, hogy a conventio létezése eo ipso magában foglalja a szultán jogának elismerését. A hadügyminiszter és az egyházi méltóságok azonban nézet ellen izgatták a szultánt.

A 4. hadtest parancsnokságától a következő jelentés érkezett: A 12. hadosztály 26. dandára 16-án Dubraváig a (Tinja mellett) nyomult előre. A 15. dandár makacs és ösigt tartó küdelom után megszállotta Kriszpicset és Loncsarét. A 13. hadosztály 17-én kellett csatarendbe állnia, megtámadandó Uj-Breskát, és a 25. dandár szárnyával a Szávára támaszkodva, a samáci ut felé fordulva fejlődött ki, a 26. dandár pedig Uj-Broska dőli része felé fordult. A csapatok makacs tüzelés közben fejlődtek ki. Eleintén a magasabb pontok teljes hiányában csak kevés támogatást nyújthattak a tüzelés, és csak a további előnyomulás alatt volt lehetséges három úteget tűzbe vinni. A győzelem a város széléig jutva, két sáncot elfoglalt, melyek egyike két ágyuval volt felszerelve. Ezután benyomultak csapataink a városba és azonnal megszállották azt. Az ellentállás rendjelem csak 3 óra felé ért véget. Két ágyút és két zászlót foglaltunk el. E jelentés elküldésekor nem volt tudva a veszteség, csak négy tiszt megsebesülése volt ismeretes.

Philippovich báró tábornagy Szerajevó lakosaihoz a következő rendeleteket intézte: Rendelet. Tudomásomra jutott, hogy Szerajevó városában nyilvános vendéglőkben és kávéházakban összejövetelek tartatnak, melyek aközben és nyugalmat ellen irányozvák. Ennek következtében indittatva érzem magam úgy az ilyes összejövetelek megtartását, mint szintén minden egyesületek és társulatok működését ezenel a legszigorubbant be tiltani. Azon egyesületeknek vagy társulatoknak, melyek már régebben keletkeztek és közhasznú célokra törekcsenek, ha továbbra is fennállani akarnak, külön kell engedélyt kérniök a csász. és kir. hadseregparancsnokságtól se végre alapszabályait beterveztetni. A ki jelen rendeletem ellen eszedkednek, az a katonai büntetőtörvény 530 s. a csász. és kir. hadügyminiszterium 1873. december 31-diki 4946. számú körövényének 3. §-a értelmében a katonai büntetőtörvényekhez hatályos alá esik s haditörvényesek első fog állíttatni. Használóképen járnak azok, kik az egyházak és mecsetek szentségével visszaélve, azokba az előirt valóságos szertartásokon kívül, tiltott összejöveteleket és értekezéseket tartatnak. Szerajevó, 1878. sept. 7. Philippovich, ő. cs. és kir. Felségének valóságos belső titkos tanácsosa és hadseregparancsnok. Rendelet e. Ezenel a legszigorubbant elrendelem, hogy a kávéosok, vendéglősök s általában oly helyiségek tulajdonosai, melyekben étkek és italok árulhatnak, vendéglőiket és kávéházaikat legköbb esti 10 óráig (európai időszámítás szerint) tarthatják nyitva, s ennél fogva azokat minden nap esti 10 órakor pontosan be kell zárniok. Azon vendéglősöknek, vagy kávéosnak, ki helyiségét az említett órán tul is nyitva óhajtaná tartani, e miatt külön kell a helybeli cs. és királyi tórparancsnoksághoz engedélyért folyamodnia. Azon vendéglős vagy kávési, ki helyiségeit ily engedély nélkül tartaná az említett esti órán tul nyitva, első esetben 5—25 frtig terjedhető pénzbírsággal fog megbüntetettetni, ismétlés esetében pedig nagyobb pénzbírsággal is, s a körülmenyekhez képest a vendéglősi, vagy kávési szabadalom elvcsztésével. Szerajevó, 1878. sept. 7. Philippovich m. p.

Sürgönyök a harcztérről. Szerajevó, szept. 17. (A „Presse“ sürgönye.) A doboji harcok után visszavonuló insurgensek rövid ütközet után elhagyták Gradatsacot s tovább vonultak Tuzla felé. Hír szerint kevés kedvet mutatnak a

harcz folytatására. Bihács helyőrsége, mondják, hajlandó kapitulálni. — Cattaró, szept. 18. (A „D. Ztg.“ távirata.) Trebinjében a lakosság iszonyuan meg van rémülve. A tarsijában a legtöbb bolt zárva van. A keresztény lakosság attól tart, hogy a goriceai magaslatokon táborozó mohamedán fölkelők rajta ütnék; ez ellen azonban elegendő intézkedéseket tettek. Pilotovacs mellett, Bilektől délkeletre igen jelentékeny mohamedán insurgens csapat áll s megerősítésekre vár Mitroviczából. — Szerajevó, szept. 17. (A „D. Ztg.“ távirata.) Sikerült Perrod gyilkosait megtalálni. Ezek három zaptós és két török. Egy bűntársat még nem fogtak el.

Küldöl.

Az Oroszországba internált 70,000 török fogoly közül eddig 50,000 tért vissza Törökországba.

San-Stefanó, Todtleben tudósítása szerint a hó 22-ig teljesen meg lesz tisztítva az oroszoktól, kik előbb Csataldsába s onnan Drinápolyba vonulnak.

Egy idő óta azt beszélik Konstantinápolyban, hogy egy orosz hadtest Gurkovezerlete alatt meg fogja szállni Macedoniát.

Szalónikából, Valo-, Larissa és Janinából jövő hírek szerint az ottani mohamedán lakosság végtelenül ingerült s el van határozva, fegyveresen meggátolni, hogy csak egy talpalatnyi föld is Görögországhoz csatoltassék.

Váradí Károly,

igazgató tanár, beszéde

a kolozsvári felsőbb kereskedelmi iskola megnyitása ünnepén, 1878. szept. 15-én.

(Vége.)

Intézetünk szükségességének felmutatása s részben indoklása után, illőnek tartom, arról is szólni néhány szót, hogy milyennek képzelem én azt a hivatást, a melynek nekünk — tanároknak — a jelzett nagy célok megközelítésére, s így iskolánk ohajtott sikere és felvirágzása biztosítására, tehetségünkhez mérten, meg kell felelnünk.

Mondandóim e részét nyugodtan szabhatom rövidre, mert a kötelességeket, melyek e tekintetben reánk várnak, tisztelt tanárúrsaim, a kiknek legnagyobb része már évek óta foglalkozik a fiatalság oktatásával — mindnyájan igen jól ismerik. Ezért szavaim nem is annyira nekik, mint inkább, sőt főleg részükről és részemről is követendő példaként, immár több száz év óta tartanak a t. szülőknek.

Erről nyilatkozva, mindenekelőtt ünnepélyesen igérhetem s igérjűk, miszerint soha sem fogjuk szemeink elől eltévesztetni, hogy az iskola, a melyet mi megnyitunk, s a melynek I. osztályában holnap már a tanítást is megkezdjük, a szervezeti szabályzatban körülirt rendeltetés szerint, kiválóan szakiskola. Fő törekvésünk lesz azért, hogy tanításunkat mindenekben, s lehető legteljesebb mértékben, gyakorlatiassá tegyük. Óvakodni fogunk azonban attól, hogy pusztán gépies fogásokra s az ilyenek végrehajtását mintegy „com-mandóssá“-ban diktáló, innen-amonnan összekapkodott, üres frázisokra szoktassuk és tanítunk növendékeinket. Jól tudjuk ugyanis, hogy ezek a gyakorlati életre annyira fontos szabad mozgást, önálló ítéletet és öntudatos tevékenységet, nem hogy könnyítének, hanem még korlátozóak és bénítják. Pedig — mint Eötvös mondja — „minden tudás csak akkor bír való beccsel, ha cselekvésre képesebbeké tesz.“ Ezért — a hol s a mennyiben csak terünk lesz — gondunk is lesz rá, hogy az elméletet a gyakorlattal összekötve, s az abstractot a concretban mintegy megtévesztve fogassuk fel, alkalmazzuk és alkalmaztatjuk. Általában arra fogunk hatni tanításunkkal, hogy minél meggyőzőbben mutathassuk fel tanítványaink előtt s lehetőleg éreztessük is át velük azt, a mi egy idő óta kezd a tudományunk a társadalom kevésbé művelt és tanult rétegeit is meghódítani, azt, hogy ha van neki reális értéke is.

De nemcsak tanításunkban, hanem még a tanításnál majdnem fontosabb nevelői működésünkben sem fogjuk feledni, hogy leendő szakemberekkel van dolgunk. Ezt szem előtt tartva, mindenekelőtt annak a hatásnak a gyakorlása vár reánk, a mely kiválóan a szülők s illetőleg családok kötelessége volna, de a mely — kivált mióta az életpályák csak ritka esetekben öröklődnek atyáról fiúra és unokára — fájdalom, nagyon is éreztethetően kezd kiszorulni köreikből, — az arra irányuló hatás t. i. hogy kismérték avagy az iskolánkba lépéssel talán már határozottan meg is választott pálya iránti hajlamot és kedvet élesztjük és fokozzuk tanítványainkban. Hogy pedig az ő pályaválasztásukat a hivatottság még más tekintetben is igazolja, kiváló gondunk lesz arra, hogy a kereskedelmi és üzleti pályákra nélkülözhetetlen megkivántató tulajdonságokat és tehetségeket, — milyenek a rend és pontosság iránti érzék, a helyes számítás, a józan ítélet, kitarító munkásság, s az ezek gyümölcseit — itt maradandóbb értékűeknek biztosító takarékoság; mindenekelőtt pedig: a szóban és jellemben való megbízhatóság — fejlesszük, neveljük és izmosítsunk bennök.

Meg vagyunk azonban győződve, hogy nagyon is félszeg lenne eljárásunk, ha csakis a szakiskola követelményeit tartanók szemünk előtt, s nem törekednénk — minden fölünk tehető hánással — egyszersminl arra is, hogy hasznos polgárokat s igaz embereket neveljünk tanítványainkból.

Hiszen: mi hasznát veszi szakismeretüknek a társadalom, ha azokat, mikor majd alkalmuk lesz rá, embertársai s a közügy javára felhasználni és értékesíteni nem törekcsenek? Kötelességünknek fogjuk azért ismerni, hogy — a mennyire tanítás és nevelés után csak eszközölhető — meleg érdeklődést ébresszünk föl bennök mind azok iránt, a mik a haza és társadalom igaz érdekei s valódi szükségai; s így forró vágyat arra, hogy midőn majdan a gyakorlati élet terére lépnek, tehetségeiket azok szolgálatára szentelni buzgólkodjanak. Maga az élet int arra, hogy erre hassunk. Ugyanis szűltében tapasztalhatjuk már a mi társadalmunkban is, hogy kereskedőink s általában üzletembereink nem zárkoznak állandóan üzletek falai közé. Nekik is ki kellett s ki kell lépniök a nemzeti élet terére, s állásuknak s tehetségeiknek megfelelően részt kell venniök közügyek legalább azon fontosabb mozgalmakban, a melyek bennök a szakembert, polgárt s hazafit érdekelhetik. Mert nemcsak a köz java kívánja ezt így, hanem igen gyakran megkövetelik a legszorosabb értelemben vett magánérdekeik is. Rajta leszünk tehát, hogy tanítványaink azon mivel angol kereskedőket tekintésük e tekintetben is követendő példaképektől, a kik üzleti ügyeik legpontosabb rendbentartása mellett is tudtak s tudnak magoknak időt szakítani arra, hogy mint emberek és polgárok is készséggel teljesítsék — mind magok, mind mások javára — az őket megillető kötelességeket.

Természetes azonban, hogy mindezen törekvésünk s munkálkodásunk eredményeül csak is úgy számíthatunk az ohajtott sikernek még csak a reményére is, ha nemcsak azőrdékelte t. szülők lesznek — fölünk telhetőleg — egész jóakarattal segítségünkre, hanem ha továbbra is támogatnak bölcs tanácsukkal, szíves részvétükkel s nagybecsű áldozatkészségükkel azon érdemes férfiak és tiszteltre méltó testületek s hatóságok is, kiknek s a melyeknek ez új intézmény létrejövését köszönhetjük, s a kiktől és melyektől leginkább függ az ő biztos fennállhatása, egészséges fejlődése s ohajtott sikere és felvirágzása.

Ezért, a midőn egy a magam, valamint az egész tanári testület részéről is, a legmélyebb tisztelettel tolmácsolom hálás köszönetünket az érdemes szervező bizottságnak, a tisztelt kereskedelmi kamarának, a városi iskolaszéknek s a tanácsnak, valos tanácsnak és képviselői bizottságnak, egyszersmind bátor vagyok teljes bizalommal adni kifejezést azon reményemnek, hogy nagybecsű támogatásukat továbbra sem vonauadják meg mitőlünk s illetőleg azon ügytől, a melynek — kiválóan megtisztelő bizalmukkal — minket szolgálatába állítani méltóztattak. Rövidem pedig ezt annyival is inkább, mert meg vagyok győződve, hogy a ma megnyitól felsőbb kereskedelmi iskola nemcsak a szakoktatás emelésére lesz üdvös hatással, hanem ugyanilyl játékonny hatást gyakorland — legalább városunkban — az általános tanügyre is, különösen az által, hogy benne a még eddig befejezetlenül állott városi polgári iskolánk is megkapja már végre-valahára rég ohajtott befejező tetőzését.

Mivel pedig ily célok előmozdítását haza-fias kormányunk még eddig sohasem tagadta meg a maga biztató és előre segítő gyámolítását: a legbiztatóbb reménnyel hiszem azt is, hogy e felvirágztatása érdekében — az illetékes testület részéről hozzá intézendő — kérő szavaink szintén méltányos meghallgatásra találndanak.

Vége mintegy figyelemztetésül arra, hogy a mindezen testületek és hatóságok részéről iskolánk részére hozandó áldozatok üdvös hatását legelső sorban épen ti fogjátok érezni és élvezni, hozzatok is van néhány szavam, iskolánk kedves tanítványai! Közületek a legtöbb nem ma lépte át elsőszor ez iskolai épület küszöbét, s így legnagyobb részben jól ismerhetitek már a rendeltetését. Tudhatjátok, hogy őszinte jóakór és jóra segítő szeretet, s valódi érdekeltség egész odaadással csüngő gondolkodás fogad it titeket, valamint azon társaitokat, kik csak most léptek soraitokba.

De tudjátok meg azt is, hogy a szerint, a mint már határozottan megválasztott szakpályára készültök, s így az itt létező eredményét majdan komolyan számon kérő élethez mindinkább közeledtek, napról-napra mind több-több igényeylepünk fel veletek szemben mi, tanáraitok, s általában mindazok, a kik hasznavehető és hasznos embereket remélnek és várnak belőletek.

S hogy ezen várakozásnak megfelelhessetek, követendő irányelvül mit ajánlhatnék inkább figyelemetbe, mint Aristoteles ama mondását: „az ember célt dologra teremtetett — gondolkodásra és cselekedetre.“

E kettő lesz a ti hivatások és munkátok itt, mint kötelességetek majdan az életben. Erre országot hát be helyesen idéteket, — nem felede, egy más, nagy görög bölcs emez intését: minden nemü vesztegetések közt legkárosabb az idővesztegetés.“

Hogy ezt elkerülhessétek, legyetek pontosak,

rendszeretök és takarékosak, s általában igyekezetek elcsajátítani a jó tulajdonságait és érdemeit azon osztálynak, a melyhez iskolánkból kilépve tartozni fogtok, s a mely elismerést és tiszteletet tudott kivívni általuk magának oly korban is, a mikor még kevésbé volt fontos tényező a társadalomban.

Mindenek fölött ügyeljetek pedig jellemetekre, „emberi lényetek eme legnemesebb alkotórésze“. Gyakoroljátok magatokat az ezt fejlesztő nehéz küzdelmekben, szilárd elhatározásban és kitarító munkásságban. Sőt rendre-rendre szokjatok arra is, hogy kevéssel megelőlegeve, tudjatok minél többről lemondani s minél kevesebbet követelni.

Igy bizonyára boldogok lesztek, a mik, hogy legyetek is, őszinte szívből kívánom!

TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Torda-Aranyosmegye bizottmányi gyűlése.

F. hó 18-án tartott meg megyénk őszi rendes közgyűlése. Főispán br. Kemény Györgynek a népes gyűlésbe leendő meghívására alispán egy 6 tagu bizottságot jelölt ki, a mely küldetésében eljárván: a küldöttség élén megjelent főispán ő méltósága éljenzéssel fogadtatott.

A főispáni elnöki megnyitó beszédben a gyűlésnek legfőbb tárgyal a jövő évi megyei költségvetés megállapítása jelöltetett ki egyfelől, de másfelől élénk szinnekkel rajzolt képe lett felmutatva a Bosnia és Hercegovinában harczoló hősök hátrahagyott inséggel küszködők családjai állapotának.

Megemlíti a megnyitó beszéd, hogy a megyéből Boszniában lévő katonák hátrahagyott, nyomorral küzdők családjai főlsegelésére a magas kormány 240 frtot küldött le, a mely már kiosztatott; egyszersmind felhivatik a közgyűlés, hogy a megye részéről a központban egy segélyző bizottságot alakítson, főispán a maga részéről a Boszniai harczolt sebesültjei részére 25 frtot, az ugyanott lévő katonáink szükségét szenvedő családjaiknak 25 frtot ajánlván fel. Végre jelenti a főispán, hogy az oly nagy horderóval bíró magyar kisbirtokosok országos földhitelegyesületének, mint alapító aláírt Torda városa 1000 frt, Toroczko 200 frt, 11 község 1100 frt, 4 erkölcsi testület 1200, és 28 magán egyén 3200 frtot.

Ezután alispán Miksa Elek terjesztette elő a megye felívi állapotáról szerkesztett kimerítő jelentését, a mely a megye beléletében a lefolyt félév alatt felmerült mozzanatokot tüntette fel, s a mely jelentésből röviden kiemelem a következőket: I. A községadászatra vonatkozólag az idei év a jók közé tartozik. II. A községzség állapota a legkitűnőbb volt. III. A közbiztonság, a csend és rend az egész félév alatt teljesen kiéleget volt, volt összesen 17 tüzeset, nagyobb részt vigyázatlanság következménye, a központi börtönben apróbb kihágásokról volt összesen 184 fogoly VI. A különböző alapok a lejárt félévben következőleg állának, és pedig: a javadalma az ási alapot illetőleg az 1877-ik évről ájtott maradvék 479 frt 81 kr, a kincstár javadalma az ási lejárt félévben tett 17,280 frtot; kiadatott ezen alapból 18,094 frt 49 kr, a közigazgatási letétek címén a mult évről ájtott pénztár maradvék 2496 frt 18 kr, e cím alatti felívi bevétel 5459 frt 80 kr, kiadatott ez alapból 6620 frt 1/2 kr, a szegény-alap javára takarékpénztárilag kezeltek 1267 frt 66 kr. A körjegyzői nyugdíj-alap tess 738 frt 65 krt, a reáloskola alap javára kezeltek a takarékpénztárban 2899 frt 53 kr, a kisegítő pénztárbay 1840 frt 57 kr. Beadványi jknyvre jtt 4167 ügydarab, a mely mind ellátott.

Az éljenzéssel fogadott alispáni előterjesztés után, alispán Miksa Elek vett búcsut a megyei bizottsági tagoktól, leköszönvén országos képviselővé történt megválasztása folytán eddig viselt hivataláról, melyet 12 évig annyi kitarással és ügybuzgalommal folytatott.

Aranyosmegye volt alispánja valódi hivatalnok volt, s megérdemelte, hogy a búcsu szavak elhangzásával Toroczai Sándor bizottsági tag indítványára érdemei elismerésül, részére jknyvi elismerés határozatassék. Itt megemlítem, hogy a gyűlés után a megyei hivatalnokok testületileg keresték fel volt főnöküket saját lakásán, tőle végbúcsut veendők. A megjelentek érzelmeinek főjegyző Rediger Béla adott egy szép beszédben kifejezést, esmetre röviden volt alispánunkban a jellemes embert, a szorgalmas hivatalnokot és hű hazafit.

A főjegyző búcsu beszéde után volt alispánunk mondott az érzelem igaz hangján búcsut a megjelenteknek.

Ezekután a gyűlésnek további folyamat a következőkben esmertetem: Kihirdettettek az 1877-ik évi XXVI. XXVII. az 1878-ik évi I—XXIX. törvénycikkek. Az 1879-ik évre megállapított költségvetési terv szerint 37,990 frt lett a jövő évi szükséglet fedezésére előirányozva, a melyben benne foglaltatik azon összeg is, a mely még egy alorvosi állomás rendszeresítése és a tisztí orvostól elvett nap- és fuvar díj illetékbe javasolt 100—100 frt utazási átalány megadása által a f. évi közigazgatási szükséglet fedezésére meghatározott 36990 frtot, ezer frt szükséges kiadással emelné; és habár elismerte is a megyei bizottmány azt, hogy a jelen állam pénzügyi viszonyok zilált állapota minden téren a takarékoság elve

gyakorlati alkalmazását igényli, s így a midőn az eddig megszabott, de a haladó kor viszonyai között felmerült új szükségletekkel párhuzamba már nem álló tisztifizetéseket felemelni javasolná, ez talán állam érdek ellenes dolognak tűnik fel; de tekintettel arra, miszerint a takarékoságot egészen addig kiterjeszteni, hogy e miatt a közadminisztráció érdeke szenvedjen rövidülést, éppen az állam érdekében nem állhat: a megyei költség a 800 frton felüli tisztí fizetésekre nézve 10%, a 800 frton aluli tisztifizetésekre nézve pedig 15% fizetés felemelést hozott javaslatba.

Előterjesztette főjegyző az igazságügyi miniszter urnak azon leiratát, a melyben egy előbbi közgyűlési felírra válaszképpen megíratik, hogy a topánfalvi kir. jbiróságának a tordai kir. tszék területéhez leendő csatolását még ez ideig nem eszközölheti. A közgyűlés hangsúlyozásával, hogy egy megye egységessége, a közigazgatás és törvénykezés gyors menete megkívánja, sőt szükséges, hogy egy központban egyesítve legyenek: e tárgyban, ugyintén a közmunka és közlekedésügyi miniszteriumnak a torda-gyéresi szárnyvonal kiépítése tárgyában kelt leírata ellen, a melyben a jelzett szárnyvonalnak kiépítése még jelenleg is nehézségekben ütközőnek mondatik, az országgyűléshez felírat határozatot intéztetni. A közm. és közlekedésügyi miniszteri leirat szerint a kérdés alatti szárnyvonalnak kiépítése, ha az mint elsőrendű vonal építtetnek ki 476.000 frtba, mint másodrendű vonal pedig 320.000 frtba kerülne. Mivel határozott kijelentés szerint a megye is kész a maga egész erejével s jelzett vasutvonal kiépítésével az állam segélyére lenni, s miután, habár e szárnyvonal kiépítése által a befektetési nagy összeg meglehet egyelőre direct jövedelmet az állampénztárnak nem nyujtana, de indirecta a közforgalom emelése által mégis csak az állam javára hatna vissza, e szárnyvonalnak kiépítését törvény biztosítja: remélni lehet, hogy e vasutvonal ügye az „ad acta“ tett darabok közül elővetetik, s az a képviselőház határozata folytán egy vidék közigazgatási érdekeinek megfelelő megoldást nyerend nem sokára.

Az előterjesztett törvényhatósági átiratok közül megemlítem: Maros-Tordamegye azon átiratát, a mely mellett a birtokrendezési ellátás bélyegilleték mentességének továbbra is fenntartásai tárgyában az országgyűléshez intézett felírat; ugyintén azon felíratát, a melyben az iránt kérelmez, hogy a vízszabályozás és vízipépítkezési ügyekben a törvényhatósági biz. helyett első fokban a megyék alispánja, második fokban a közbizottság, harmadik fokban a miniszterium intézkedjék, pártolás végett megyénk törvényhatóságának megküldvén, jelzett felíratok hasonló szellemű felírral pártoltatni határozattak. Olvasottat Kolozsvármegyének az országgyűléshez intézett s pártolás végett megyénk törvényhatóságának is megküldött azon felírata, a melyben kéri, hogy a megyei építészeti hivatal főnökei az illető megyei bizottsági gyűléseken hivatalból ülés és szavazattal birjanak. Hasonló szellemű felírral pártoltatni határozottat; ugy szintén pártoltatni határozottat Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyének az illeték kiszabások és behajtások körül tapasztalt hiányoknak törvény általi orvoslása tárgyában feltetvett felírata; valamint Brassó megyének a Brassó-Plojesti nemzetközi pályaulvarnak hazánk területére leendő áttétele, ugy a Toms-Plojesti vasutvonalnak a román területen is mihamarabb kiépítése s ennek megtörténtéig a Temesvár-orsovai vasuton a forgalom megnyitásának meg nem engedése tárgyában az országgyűléshez intézett felírata.

Az igazságügyi miniszter ur ő n. ml.-gának egy leírata szerint az 1869-ik évi IV. t. cz. 10-ik §-ra hivatkozással a törvényesbíri bírák, megyei állandó választmányi tagok nem lehetvén: Sulutz Dénes és Csegezi Mihály tszéki bírák helyett Folyovich Albert s Nagy Albert lettek közfelkiáltással új állandó választmányi tagokul megválasztva.

A megyei árvaszéki szabályrendelet tárgyalatván, megemlítem, hogy e szabályrendelet szerint a szolgabírák a hagyatéki tárgyalásokért, ha egy nap több hagyatékot is tárgyalnának, nap és fuvar díj címén 3 frt, a szabírákat 2 frt, illeti meg. A községi körjegyzők, a hagyatékok leltározásáért, ha a hagyatékok 50 frtot meg nem haladja, semmit, 50 frtól 100 frtig 50 krt, 100—200 frtig 80 krt, 300 frton felül érő hagyatéknál pedig 1 frtot szedhetnek.

Végül megemlítem, hogy mielőtt a gyűlést d. u. 5 órakor a főispán bezárta volna, Lendvai Kálmánt megyei tiszteletbeli aljegyzővé jelölte ki, a mi éljenzéssel tudásul vétetett.

Tordán, 1878. szeptember 19-én.

N. A.

SZABÁLYRENDELET

Kolozsvár sz. kir. város köztmetetőinek kezeléséről. (Folytatás.)

15. §. Csáládi sírok szíatoly rendesen gondozandók mint a sírboltok, s ha buzasom időn át, — mire a temetkezéstől számítandó 10 év állapítandó meg — felszólítás dacára is elhanyagoltnak, s még sírkövel sem láttatának el: a temetőbizottság szabad rendelkezése alá esnek.

16. §. Ha sírboltok vagy sírok tulajdonosai, temetkező helyök díszítését, s azoknak fenntartá-

háta temetőfelügyelősége kívánják bizni, ez azt egy-oly összeg lefizetése mellett, melynek 5%-os kamatából a fenntartási költségek fedezhetők — elválallja.

17. §. Ha a temetőalap pénzereje engedi: feladata leendő a temetőbizottságk arra törekedni, hogy a temető mellett levő sírkerteket is, az illető tulajdonosoktól rendre a temetőalap javára megszerezze.

Egyébíránt a temetőbizottság előre is készíthet sírboltokat, családi és egyszerű sírokat, melyeket aztán, a szabályrendelet értelmében használni adhat.

IV. Czikk.

A temetkezési helyekről és sírásatási díjakról.

18. §. A temető s az ott szükséges építmények fenntartási költségeinek fedezésére alapul szolgál a meglevő csekély alapon, egyes adományokon és e célra rendezett nyilvános elbádosokból befolyandó jövedelmeken kívül a temető kapujára, s a berendezendő gyászcsarnokban elhelyezett perselyekbe befolyandó kegyadományok, a sírbolt, — sírhely- és sírásási díjak.

19. §. A díjak a következők:
A) a nagy temetőben.
I-ször. Helydíjak, és pedig annak I-ször régi területén:

- a) Sírboltul használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 10 frt.
b) családi sírül használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 4 frt.
c) egyszerű sírül 15 évig használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 2 frt.
2-ször az újabban szerzett területen:
a) Sírboltul használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 5 frt.
b) családi sírül használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 2 frt.
c) egyszerű sírül 10 évig használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 1 frt.
II-or. Sírásatási díjak mindkét előbbi helyen:

- a) új síroknál:
aa) 1 sírásás 6' mély (1-90 m.)-ig 1' (31 cm.) után 60 krajczárt számítva . . . 3 frt 60 kr.
bb) 6'-tól 12' mélységig (1-90 m. — 3-80 m.-ig) minden egy láb (31 cm.) után . . . 90 kr.
b) régi síroknál:
aa) 1 sírásás 6' (1-90 m.) mélységig, — 1' (31 cm.) után 40 kr. számítva . . . 2 frt 40 kr.
bb) 6'-on alól 12'-ig, mint fennebb.
az új síroknál, minden láb mélység után 30 krajczár több.

- B) Kismezői temetőben.
I-ször. Helydíjak.
a) sírboltul használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 5 frt.
b) családi sírül használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 2 frt.
c) egyszerű 10 év használandó 1 □ öl (3-59 m.) hely 1 frt.
II-or. Sírásatási díjak.
a) új síroknál:
aa) 1 sírásás 6' (1-90 m.) mélyig, — (1-31 cm.) után 60 krajczár számítva . . . 3 frt 60 kr.
bb) 6'-tól 12' (1-90 m.-tól 3-80 m.) ig, minden egy láb mélység (31 cm.) után 90 kr.
b) régi síroknál:
aa) egy sírásás 6' (1-90 m.) mélyig, — 1' (31 cm.) után 40 krajczár számítva . . . 2 frt 40 kr.
bb) 6'-on alól 12'-ig mint fennebb az új síroknál, minden láb mélység után 30 krajczár több*).

- *) Ezek szerint egy sírásatás és felhantolás:
A.) a régi temetőben, és pedig
1-ször családi sír:
a) sírhely 4 frt. —
b) ásátás és hantolás 3 " 60 kr.
összesen . . . 7 frt 60 kr.
2-ször egyszerű sír ára:
a) sírhely 2 frt. —
b) ásátás és hantolás 3 " 60 kr.
összesen . . . 5 frt 60 "

- B.) Az új temetőrészben.
1-ször családi sír és pedig
a) sírhely 2 frt. —
b) ásátás 3 " 60 kr.
összesen . . . 5 " 60 "
2-ször egyszerű sír, és pedig
a) sírhely 1 frt. —
b) ásátás 3 " 60 kr.
összesen . . . 4 " 60 "

- C.) A kismezői temetőben.
1-ször családi sír:
a) sírhely 2 frt. —
b) ásátás 3 " 60 kr.
összesen . . . 5 frt 60 kr.
2-ször egyszerű sír:
a) sírhely 1 frt. —
b) ásátás 3 " 60 kr.
összesen . . . 4 frt 60 kr.

20. §. A díjak a temetőfelügyelőhöz előre lefizetendők, ki azokról a temetőbizottság által megállapítandó alakban, rögtön nyugtát ad.

V. Czikk.

A temetőfelügyelőről.
A temetőbizottság által alkalmazott felügyelő, kinek évi tiszteletdíját a bizottsági közgyűlés állapítja meg, mint temetőügyi hivatalos közeg, a szabályrendeletben megállapított elvek és határozományok szerint, közvetlen felügyeli, vezeti, s nyil-

vánsgában tartja a temetőügyet; végrehajtja, illetőleg végezteti az általa felvett személyeztetel, a szabályrendeletben már előszabott, s a temetőbizottság által ezután is megállapított teendőket; minek folytán

- 1) időről-időre előszabja, kijelöli a temetőben végzendő munkákat, s felügyel azoknak pontos teljesítésére;
2) a temetőőröknek egymással vagy idegeikkel szemben felmerült kisebb fontosságú panaszos ügyekben intézkedik és határoz; fontosabb esetekben jelentést tesz a temető-bizottsághoz.

3) Ügyvezetéről, a temető-bizottság által megállapított módon szerkesztett naplót vezet.

4) Sírboltok, családi és más sírok helyeit kijelöli, s úgy azokról, mint a sírásatás és igazittatásért kintartó díjakat az illetőktől beveszi, s azt az előszabott módon nyugtázza.

5) Az eltemetett halottakról egy. megszakadás nélküli sorrenddel számozott jegyzéket vezet, melyben a halottak, úgy mint a temetés törőnök, nevők, állásuk, vallásuk, koruk és sírjuk számának pontos megnevezésével, bevezetendők.

6) Minden év végével a temetői bevételekről és kiadásokról — a városi törvényhatósági szabályrendelet értelmében — számadást ad be a temető-bizottsághoz.

(Végo következik.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. szept. 20.

— „Megnehezült az idők járása felettünk”: Magyarország több sebből vérzik! A nemzetközi politika kényszerűsége által ránk erőszakolt aktió nyílt és véres háboruvá fajult s a magyar nemzet fiait életükkel, testiük épségével, áldoznak a haza oltárán, míg a természet nagy csapásai által amugyis megtizedelt gazdaság a munkakerő elvonásából származó veszteségek alatt sanylik. A családok legjobb erői szeretteiktől távol, s a gyászban visszamaradtak gyámoló nélkül, még a megélhetés aggodalmait is kénytelenek hordozni!!

Az emberiség, a hazafiság így tényekkel szemben érzéketlen nem maradhat s a nemzet nem nézheti közönyösen fiait vesztet, a sebesültek kínait, a családok szűkölködését, s azok, kiket koruk és vagyoni állapotuk e terhek közvetlen hordozásától megmentett: teljesítsék szintén kötelességüket adományaik gyors és bőv felajánlása által.

Pénz, termény, élelmi szerek, bor, gyógy-anyagok, tépés, sebkötők sat. egyként szívesen fogadott adományok s szerkesztőségünk készséggel vállalkozik a közvetítésre.

Első sorban a nemes női szívekre hivatkozunk, kik ellenállhatatlan hatalmukkal annyiszor miveltek csodákat a jótékonyág mezején. Legyenek ők a vezérek e nemes munkában s a férfi világ készséggel követendő zászlójukat!!

— Öröndötes mozzanatként jegyezhetjük föl, hogy szerkesztőségünket tegnap egy bécsi, fehérművel kereskedő úgnök kereste föl, tudakozdván, ha az erdély-részi házi ipart terjesztő egyület állított-e már föl műhelyeket, mert ő kész volna munkát adni a fehérmű ágban. A úgnökök felvilágosítván, hogy az egylet szervezkedési előmunkálatai mennyire haladtak, a szövő-ipar már most igénybe veendő munka-erejére nézve utasítottuk őt Tarczaly Endre urhoz, a sepi-szentgyörgyi állami felsőnépiskola derék igazgatójához, ki az ottani szövészeti ipar megteremtésében már is kiváló érdemeket szerzett magának s nem csak a szövészeti tanműhely vezetője, hanem a kender és lentermelés és a földállandó nagy fondá ügyében kiváló buzgalommal működik. Alkalmoszerűleg megemlítjük azt is, hogy a sepi-szentgyörgyi nagy egyület berendezése már annyira haladt, hogy a szükséges gőzgépet e napokban föl is állítja. A 3 lőerejű gőzgép — ismét egy öröndötes jelenség — a kolozsvári Wagner-féle gépgyárban készült s aránylag jutányos ára mellett meglepő praecisióval dícekedhetik, a kiállító gépgyár ujjalag tanúságot szolgáltatván, hogy e tekintetben sem vagyunk már csak a külföldre utalva. Szóval, ha lassan is, haladunk, csak rajtunk áll, hogy haladásunk minél gyorsabb és áldásosabb legyen.

— A Boszniában megsebesült katonáink javára készülőndő gyűjtések érdekében, a főispán felhívása következtében, Gyarmathy Zsigmond uraszonny a következő levelet intézte a b.-hunyadi járásban lakó úkhöz: „Kolozsmegye főispánja méltóságos gr. Eszterházy Wálmán megtisztelt felszólítása folytán, mely szerint sebesültjeink érdekében ideiglenes egyület alakítsunk, szoroscsés vagyok önt egy e célból f. hó 24-én d. u. három órákor tartandó közgyűlésre a b.-hunyadi Casino nagy termébe meghívni. Az idő rövid, a szükség nagy! Sebesültjeink, kik kötelességük teljesítésében vérükkel áldoztak, szenvednek, kik e szenvedőknek balzsamot nyújtanak, magukban lelnek fel jó tetteik jutalmát, mert tisztább öröm nem lehet, mint a jó tett tudata. Igyekezünk ilyen örömmelk nemesíteni szívünket, most nagy alkalmunk van rá! Mi érezzük és ne politizáljunk! Mindnyájunknak meg van a maguk teendője, katonáink dicsőséggel végeztek a magukét, mi is adjunk érzelmeinknek tetteikben kifejezést, egyesült erővel többet elérhe-

tünk, azért gyűljünk össze mindnyájan e járás női és egyakarattal határozzuk el, mikép eszközölhetjük legsikeressebben a gyors segélyt. Kelt Bánffihunyadon, 1878. szeptember 17-én, Gyarmathy Zsigmondé.”

— Betörés. Schäfer András szűrszabónál a hosszuszappanuzában f. hó 19-én a pincéből, ismeretlen tolvajok, több darab szűrt és több végposztót, ellopak, anélkül, hogy a háziak csak valami neszt bár hallottak volna.

— Serenadot adott tegnap este a katonai zenekar Kocz János ezredes urnak, ki a katonai hivatalos lap szerint tábornokká nevezetett ki.

— Postágy. Pályázat, postamesteri állomásra Czegén (Szolnok-Doboka-megye) tisztí szerződés és 100, frt. készpénzbeli biztosíték letétele mellett. Évi járandóság: 120 frt. fizetés 40. frt. irodai és 474 frt. szállási átalány. A kérvények három hét alatt a nagy-szebeni postaigazgatóság-hoz intézendők. N.-Szeben, 1878. sept. hó 18-án A m. kir. postaigazgató: Follért.

— Hymen. Nagy Béla maros-ludasi állami felsőnépiskolai szaktanító folyó hó 15-én váltott jegyet Derzi Lila k. a-l, Derzi András m.-ludasi körjegyző bájos leányával.

— Román Miron g. keleti érsek és metropolita a g. keleti nemzeti egyházi congressust folyó évi október hó 13-ára Nagy-Szebenbe összehívta.

— Fogarasy Mihály püspök az abrúdbányai r. cth. egyház részére 1400 font három harangot készíttetett s azt e hó 17-én felszentelte. Az abrúdbányaiak megváltak a püspök által ez ünnepélyre hívva, de nem jelentek meg. Minthogy a püspök éppen e napon ülte születésének 78-ik évét, az ünnepély bevégezte után, a pap nagyrépost vezetés alatt üdvözölte a püspököt, mit az ősz főpásztor szívólyesen köszönt meg.

— Egy a n.-szebenirom. kath. népiskola igazgatósága által kiállított iskolai bizonyítvány fordult meg közelebből a kezűnkbe írja a „Haladás”, ilyen alajegyzéssel: „Stephán György, Domherr, Districtual Schulinspector”. Szeretnők tudni, hogy „wie passt das zusammen”.

— Gorove István, mint mély részvétellel halljuk, temesmegyei birtokán súlyosban megbetegedett. Dr. Korányi Budapestról, távirati meghívatás folytán, kedden elutazott Gorovéhez.

— Károlyi Alajos gróf, berlini nagykövetségünk, a „N. Fr. Pr.” jelentése szerint elhagyja berlini állomását és Beust helyébe megy Londonba. Károlyi gróf távozását, mely novemberben történnék, igen sajnálják Berlinben. Utóda még ismeretlen. Beust gróf jelenleg Bécsben időz, Károlyi gróf pedig stomfai birtokán időz, hol Trefort miniszter kedden Stomfán tartozkodván meglátogatja.

— A belügyminiszter elrendelte, hogy az 1876. VI. tc. 4. §-a értelmében a közigazgatási bizottságokból kilépő tíz tagot még ezen év végéig okvetlenül újra meg kell választani, illetőleg azok helyét újabb választottak által betölteni, s hogy ennek folytán ezen választások a legközelebb összehívandó rendes megyei és városi közgyűlésekben megejrendődnek.

— Pozsonyváros küldöttsége Trefort miniszternél. Pozsony városa értesítvén arról hogy Trefort miniszter Pozsonyban tartózkodik, elhatározta, a közgyűlés kebeléből egy küldöttséget menesztetni a miniszterhez, hogy a város irányában újabb tanúsított nagylelkű elhatározásáért az egész közgyűlés köszönetét megvigye. A küldöttség azonnal elindult a miniszter felkeresésére leánya csendes nyaralójában. Záborszky igen meleg szavakban tolmácsolta a közgyűlés, valamint az egész városi polgárság hála köszönetét, a miniszter azon elhatározásáért, melyet a város iránt legújabb elhatározása által tanúsított. Trefort miniszter a Pozsonyvidéki Lapok szerint körülbelül ezeket mondta: „Köszönöm a szíves emlékeztetést, de most még nem fogadok el köszönetet, hanem majd akkor, ha föl lesz állítva az egyetem. Én meg vagyok győződve arról, hogy az országnak még egyetemes mulhatatlanul szüksége van, és hogy Pozsony a legalkalmasabb hely annak fölállítására. Legyenek meggyőződve, hogy az egész kormány engem ezen elhatározásomban a legmelegebben fog támogatni és ha vannak is ellenségei ezen eszmének, mint minden szép és jó eszmének, azok nem fognak elhatározásomnak árt-hatni.

— Különös gyalog-ösvény, melyen a „Fővárosi Lapok” sálál. A kiváló tapintattal szerkesztett „Főv. Lapok” is megmutatja, hogy „quandouque bonus dormitat Homerus”. Tegnap számában, ugyanis, Reviczky Gyulától Ifjuság és Szerelem című verselményét közöl, melyben, a többek közt ezeket olvasuk:

„Sokszor voltam búba' bajba',
„Megsebeztek szívemet.
„Tudnom kellett volna, rajta
„Gyalogolni nem lehet sat.
No lám, nem csak az élelapok közölnek csodabogarakat!

— A Boszniában eddig elfoglalt területen a következő tábori táviratállomások kezelnék állami és magán táviratokot: 1.) Éjjeli nappali szolgálattal: Dervent, Doboj, Maglaj, Zepcica, Zenica, Serajevó, Banjaluka és Travnik; 2.) Korlátolt nappali szolgálattal: Kotorsko, Busovac, Kiseljak és Mokro.

— Két orosz kém. Hauser Lipót és Mainardis Antal, kik Erdélyből Budapestre vitettek, ott rendőri fogságban tartatnak. Mindögyik külön

szobában van fogva. A tömösi, bodzai s ojtózi szorosokról, a határerődítésekéről stb. náluk talált rajzok, felvételek, térképek a belügyminiszteriumnak adattak át. A belügyminiszterium irásban bizonyos kérdéseket intéz a kémekhez, e kérdésekre a kémek szintén irásban felelnek; a kérdéseket a főkapitány terjeszti a kémek elé, s azok feleletei azonnal a miniszteriummal közöltetnek.

— Csizma — Philippovichnak. Egy szegedi csizmadia kinek fia Boszniában van, e napokban egy remekbe vart csizmát küldött Philippovich tábornoknak ajándékba. A lábbeli igen díszesen van kiállítva, az egyik talpára szegekkel kiverve „Bosznia”, a másikra „Magyarország”. Az egyszerű iparos levelet is mellékelte a küldeményhez, melyben szívére köti fiát, Gyurku káplárt; bánjk vele szépen, nyájasan, mert gyerek, ha akaratos is, a szép szótul megszeli. A következőkben pedig, írja a „Szegedi Napló” ekképven biztatja még: „a csizma erős és eltart vagy másfél évig bizonyosan, — ha azonban másfél évnél is tovább ott maradna a „gyeneralis ur”, csak ne röstelje Szegedre küldeni a szarat; szívesen megfelleli.

— A bukaresti felhivatalos „Romanul” konstatálja, hogy orosz törzsiszték a Moldva felé elnyúló erdélyi határokon tüzeses vizsgálódásokat hajtottak végre. A „Romanul” ebből következtetéseket von Orországra és Ausztria-Magyarországra közti bonyodalmak lehetőségére, — mindenesetre kissé idő előtt.

— Hordók téglából. Dományi József, gyoroki lakos pinczéjébe, mint az Alföldben olvasuk, bizonyos Belka Antal nemetsországi lakos által két 500 akós hordót épített — téglából, melynek belseje, hogy a bor tiszta íze s zamata állandóan megóvassék, az arra egyedül alkalmas skót portlandi cementtel vonatik be. A két egymással összeköttetve épített hordó minden tekintetben kényelmesen hozzáférhető s kezelhető van építve, mindkettő összesen csak kilencz lábnyi tért foglal el, mi helykimérés szempontjából is igen lényeges előny, mert lehetővé teszi kis pinczehelyiségekben is aránylag nagymennyiségű bort elhelyezni.

— Elfogott rablók. Mult évben Bukarestben egy gazdag bankár házában betöréses tolvajlás vitetett végbe: az elrablott pénzek és ékszerek értéke 250,000 frtra ragott; e rablás általános sensatiót okozott s a bankár a tettesek elfogatására 10,000 franknyi jutalmat tűzött ki. Ezek, egynek kivételével, most lépre is kerültek; ötven voltak, származására nézve görögök; az egyik osztozkodás után elvált a többitől, a másik négy, nevezetesen Calgapolas Apostáz, Stevenos Nicola, Foralapas Georgie és Menicides Nicola, Alexandrában a trieszti rendőrfelügyelő által kipuhattattak és ott el is fogattak: az elrablott pénzből még 200,000 frt és 200 frank találtatott náluk. Az elfogottak Alexandriából Triesztbe szállíttattak, onnan pedig tegnap szállította őket Temesvárra hét trieszti rendőr, hol a tsvetzi fogházban őrizet alá tették, a 3 órákor induló orsovai vonattal pedig tovább szállíttattak Bukarestbe. A 10,000 franknyi jutalmat a trieszti rendőrfelügyelő már megkapta.

— Az építendő dályá-bródi vasút munkálatai, mint a „B. C.” egy Bródból jött levelelben olvassuk, máj tetemes előhaladtak tettek. Az utóbbi 8 nap alatt roppant mennyiségű anyag-szer szállíttatott a vonalra, melynek négy pontját ugyszerre kezdték meg az építést. Makrórd és Szegedről 100—100 munkás dolgozik itt, azonkívül nagyszámu olasz munkás is érkezett. Minthogy nagyobb természeti akadály a vonal mentén sehol sines, nem szenved kétséget, hogy a pálya november 20-ig készen lesz. Szintoly gyorsan akarják elkészíteni a bród-zenicai keskenyágású vonalat is, melynek építése már szintén megkezdődött. A vállalkozók az építmény összes anyagát itthon szerzik be. Ausztriában és Magyarországon 42,000 mássa sint rendelték meg a vonal számára, mely már a napokban Bródban lesz. A mozdonyokat azonban a vállalkozók külföldről voltak kénytelenek hozatni, mert itthon nem találtak készzen.

— Németországból köztársaság lesz. Párisban új social-demokrata lap jelen meg, e címmel: „La Republique democratique et sociale.” A lap első száma azt fejt ki, hogy Bismarck kormányzása modora Németországot köztársasággá kényseríti. A social-demokrata-javaslat elfogadása összekövésre kényszerít minden pártot, s ennek vége a köztársaság lesz.

— Dr. Schliemann új leletei. Schliemann Ithakából, a hol ásásokat folytat, a következőket távirta Athénbe: „Meya fœquea xō dōg: nagy érdemet szereztünk magunknak. A sziget délnyugátán fekvő fensik északkeleti szélén az Ithakai óhoméri városnak 90 cyclop építésű házat ott ástuk ki, a hol azt legkevésbé vártuk. Itt lehetetlen rendszeres ásástást folytatni. A téli esők minden régi kincset besodortak a tengerbe. De e romok fölfedezése valószínű kincset képezi a szigetnek. A régiségek minden barátja ide fog seregleni, hogy megtekintse a homéri várost. Schliemann.”

— Kabát, mint érdemjel. A pekingi hivatalos lap közli Koang-s u császárnak egy rendeletét, melynél fogva Vu-ti-tu-tu sangja bannárnak, ki az utóbbi kasgári hadjáratban a kormányknak olcsó kamatra egy millió forintot adott kölcsön, az uralkodó különös kegyelméből a sárga kabát adományoztatik. Ez a kabát sárga selyemből való, roppant hosszú ujjá van, mellőre

pedig arannyal és fekete selyemmel sárkány van hímézve: a kínai birodalom czimere. Ez a leg-
regőbb „dekoráció”, melyet a történelem ismer, s csak rendkívüli esetekben kapja meg valaki. Európáig eddig csak kettő kapta a sárga kabátot: Gordon, az afrikai utazó, ki most egyiptomi helytartó, s ki a taiping fölkelésor Nagy szolgálatokat tett a kínai kormányynak, és Giquel francia mérnök, ki Ma-moiban (északi Kína) hadi szertárt épített.

— A mozgósítás által kereset nélkül maradt egy egyedül álló nőnek, a ki a háztartást és konyhakertészetet jól érti, — biztos hajlók és kereset ajánlatik. — Értekezhetni levél által M. B. urral Déva mellett, Fűzes Barbuza u. p. Boitza.

A szerkesztő postája.

— Bándi Imre urnak, Kézdivásárhelyen. A cikkek, melyre ön felelni kíván, a Nemeréss jelen-
vén meg: lapunk olvasói előtt érthetetlen volna e közlemény.

— A bánffihunyadi felső népiskola ügyében Nagy Samu elnök és Binder Laura jegyző, a tanító testület nevében hosszabb nyilatkozatot küldött be Szentgyörgyi Lajos, ottani tanító multikori felszólalása ellenében, meglehetősen élesen fejtegetvén az előzményeket, melyek közben a tantestület korábbi nyilatkozatát nem Sz. L. a rendes tollvivő, hanem a helyettesített Binder Laura írta alá. Elvileg is ellenzői levén, hogy a tantestület szenny-nyesőket a nyilvánosság előtt mutat, de még éppen e nyilatkozatból is kitünvén, hogy az egész sajnós ügy hivatalos vizsgálat alá vétetik: jobbnak tartjuk, ha a vitának lapunkban végét vetjük s a vizsgálat majdani eredményének közlése által szolgáltatunk az illető félnek igazságot.

A „KELET” magán táviratai.

Feladott Budapestén sept. 20. 10 ó 40 p. d. a.
Érkezett Kolozsvárra sept. 20. 11 ó 15 p. d. a.

Zach tábornok 18-án folytatta a támadást Bihács ellen; elfoglalta Debeljiczát, visszaverte a fölkelőket; erre aztán Bihács 19-én délután kapitulált.

Oroszországban a nihilista-mozgalom terjed, Nikolajewben falragaszokon hirdették a rendőrség legyilkolását, mire a csár nem mert a városban háltni, hanem yachtján töltötte az éjt.

A jövő héten Budapestén fontos miniszteri tanácskozások lesznek.

Érték- és váltófolyam.

1878. szeptember 19.

Magyar aranyjáraadók		93.85.
„ kincstári utalv.	1 kibocsát.	—.
„ „	2 „	118.75.
„ keleti-vasut elsőbség 2	„	110.25.
„ „ állami kötvény 1876 év	„	73.50.
„ vasuti kölcsön	„	63.
„ földterhermentesítési kötvény	„	79.
temesi	„	77.75.
erdélyi	„	73.50.
horv. slavon	„	86.
magy. szőlődzma váltáság	„	—.
Osztr. egységes államadósság papirban	„	60.10.
„ „ ezüstben	„	61.75.
„ aranyjáraadók	„	70.95.
1860. államsorsjegy	„	110.50.
Osztr. nemzeti bank részvény	„	782.
„ hitelrészvény	„	227.50.
magyar. hitelbank	„	198.50.
Ezüst	„	100.40.
Cs. k. arany	„	5.62.
Napoleonór	„	942.1/2.
Német birod. mark	„	58.05.
London	„	107.59.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

A közönség köréből.*)

Tekintetes szerkesztő ur!
A „Kelet” idei 211. számában „Napi hírek” rovatában bizonyos Bálint Józsefről írták, hogy a f.-v.-nei tanács és képviselő-testület inkább lemondott, sem hogy vele szolgáljon. Szíveskedjék a viszonylagosság tekintetéből ugyanazon helyen alább írt jegyzetemnek helyet adva, azt közreadni:

Nem azért nem akarnak a felvinczi urak velem szolgálni, (mert a toda-aranyosmegyei bizottság visszahelyezett, s ez ítéletet a nagyméltóságú belügyér ur helybenhagyni miltóztatott; hanem, mert szívesenlik, hogy számítás nélkül előre dolgoztak. A nép előtt, — kikből alkotják egy s más reabeszélés által a magok tbbbségét, — fennen hirdették, hogy egy eltétetnek, hogy soha sem lát senki, sőt erőseítették azt avval, hogy előre fogadták, miként velem együtt tanácsba többet nem ülnék. Nó de hát én vagyok-e oka, hogy csatájuk elveszett? igaz, hogy nagyon megsebesültek, de csak lélekben, testben nem lettek bénák, azt meg nem látja senki, csak ők ne mutogassák. Az a nép, ki előtt engem pökdöste, mint zsidók a Krisztust, egy intésekre elfeledik a lesz mindent, mint volt.

Ha végül reám kerülne is a város közigazgatása, mit ugyan nem hiszem, hogy engedjenek, mert sok a takargatni való, nem ijednek egy meg tőle, a mint félnek ők attól.

Felvincz, 1878. szept. 19.
teljes tisztelettel,
Bálint József.

*) E rovat alatti közleményekért csak a sajátíthatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau, Zollergasse 2.
Zollergasse, 2.
eső köpönyeik,
kocsitakaró ponyvát, ágylétrákat, sátorokalmak.

Meg-gazdagodhat-ni!
Húzás már október 1-én.
Igervények
Bécsi-sorsjegyekre 3 frt. Hitel-sorsjegyekre 5 frt.
Főnyeremény 400,000 frt.
Magy. kir. VII. nagy államsorsjegyek 2 frt. o. ért.
Főnyeremény 80,000 frt. magy. nagy államsorsjegyek.
(A nyeremény-lajstrom megküldéséért 12 kr.)
Kapható: FLUCK RUDOLPH Bécsben I. Stadenstr. 10.
(Lévéli megrendelések postafordulával teljesíthetők.)

Haszonbéri hirdetés.
FELSŐ SZÓVÁTHON elhalt Gothárd József-féle birtok, mely
220 hold szántó és kaszálóból, jó lakházzal és minden
gazdasági, jó karban lévő épületekkel — haszonbérbe adandó, hat
évre. Ertekezhetni alólírt gondnoknál.
Alsó-Szóvát, 1878. sept. 17-kén. Utóposta Moos.
GOTHÁRD SÁNDOR., m. k.

Az október 1-én leendő húzásra
Igervények
bécsi sorsjegyekre 2 1/2 frt. és bélyeg
hitel-sorsjegyekre 4 1/2 frt. és bélyeg
mindkettő együtt csak 6 1/2 frt. és bélyeg.
főnyeremény **400,000 frt.** főnyeremény.
A „MERCUR” kiadóhivatalának váltóüzlete
Bécs, Wollzeile 13, Bécs. Ch. Cohn.

Orvosi kapacitások
használatra csak a dr. POPP-féle Anatherin-szájvizet ajánlják, mely-
nek hatása eddigelő más szájviz által nem érhető
POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvos urnak
Bécs, Stadt, Bognergasse 2. sz.
En önnök
ANATHERIN-SZÁJVIZÉT
megvizsgáltam, s ajánlandónak találtam.
(247) (2—3) **Oppolzer tanár,**
Rect. magnif. cs. kir. kórodai tanár, szász kir.
udv. tanácsos, stb.
Bizományosok:
Kapható: Kolozsvárt: Wolff J., dr. Hintz Gy., Biró J., Valen-
tini és Székely M. gyógyszerészeknél és Csapó S. kereskedés-
ben. B. Hunyadon: Holzer, gyógyszer. Beszterecén: Fleischer, Targovits Ed., Scholtz György. Debrecen:
ben: Bernádi, gyógyszer. Brassóban: Schuster György. Jászvásáron: Dócsa Róth Pál gyógyszer. Győrben:
Leugyónd. Gy. Szent-Miklósban: Bogdán György. Dicsőszentmiklósban: Gy. Fehérvári: Mihály, gyógyszer. Füzessy, gyógyszer.
Lécsen: Schein E. gyógyszer. Magyar-Láposon: Brenner P. gyógyszer. M. Váradon: Jenei A. gyógyszer.
Fogarasi D. és Bucher M. gyógyszer. Fülöp, Breckner C. gyógyszer. Nagy-Bajmáson: Oberth J. gyógyszer.
Nagy-Szebenben: Müller gyógyszer. Stengel J. Thalmayer Fr. Reichenberger Fr. Szamosújváron: Placintar és fia
gyógysz. Szász-Régen: Schaser F. gyógyszer. Szászvároson: Fuhrmann, gyógyszer. Rebert C. gyógyszer. Segesváron
Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Seps-Szent-Györgyön: Csutak testvérek, Ötves és József. Tékében: Wagner,
gyógysz. Tordán: Wolff, gyógyszer. Trajanovits gyógyszer. Zilahon: Weiss gyógyszer.

Stein János
ERDÉLYI MUZEUM-EGYELETI KÖNYVKERESKEDÉSE
KOLOZSVÁRT,
az új évnegyed közeledtével
(349) (2—*)
jeles és általában legjobbnak elismert
következő magyar és német

DIVATLAPOKAT
ajánlja a hölgyközönség szíves figyelmébe.
Az új negyed év október-hó 1-én kezdődik.
A MAGYAR BAZÁR,
mint a nők munkaköre.
Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.
Minden szám borítékban, színezett divatkép, szabásrajz- és kivágott
szabásmintával.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva vagy vidékre bérmentve. Egész évre 10
frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.
DER BAZAR
Illustrirte Damen-Zeitung.
Megjelen havonként kétszer, két nagy iven, szabásrajzokkal.
Különösen ajánlhatom mint eddig legjobbnak s legegyszerűbbnek bebizonyult
divatlapot, mely mintegy millió példányban van elterjedve.

Előfizetési ára helyben: egy évre 8 frt. A vidékre bérmentve 1 évre 9 frt 20 kr.
házhöz hordva 1/2 " 4 frt. " 1/2 " 4 frt 60 kr.
1/4 " 2 frt. " 1/4 " 2 frt 30 kr.
Illustrirte
FRAUEN-ZEITUNG.
a „Modenwelt” nagy kiadása, szépirodalmi közlönyvel.
Megjelen 250,000 példányban.
Kis kiadás:
Évenként ezen kiadásban megjelen: 24 szám divat- és kézmunkákról, 12 szabás
minta stb. melléklettel, 12 nagy színezett divatképpel, 24 szám szépirodalmi rész-
szel, mint melléklet.
Előfizetési ára helyben: egy évre 8 frt. A vidékre egy évre 9 frt 20 kr.
házhöz hordva 1/2 " 4 frt. " 1/2 " 4 frt 60 kr.
1/4 " 2 frt. " 1/4 " 2 frt 30 kr.
Nagy kiadás:
Ezen kiadás a kis kiadásban megjelenőknél még 24 nagy színezett divatlapot
és 24 színezett tájrajzi képet tartalmaz.
Előfizetési ára helyben: 1 évre 12 frt. A vidékre bérmentve 1 évre 13 frt 20 kr.
házhöz hordva 1/2 " 6 frt. " 1/2 " 6 frt 60 kr.
1/4 " 3 frt. " 1/4 " 3 frt 30 kr.

H. A. U. S. und W. E. L. T.
Illustrirte Muster- & Modezeitung.
Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.
Minden szám gazdag tartalommal és két-három pompásan színezett di-
vatképpel és szabásrajzzal.
Előfizetési ára helyben: egy évre 12 frt. Vidékre bérmentve 1 évre 13 frt 20 kr.
házhöz hordva 1/2 " 6 frt. " 1/2 " 6 frt 60 kr.
1/4 " 3 frt. " 1/4 " 3 frt 30 kr.

DIE MODENWELT.
Illustrirte Zeitung für Toilette und Handarbeiten.
Megjelen havonként kétszer egy nagy iven, szabásrajzzal.
Előfizetési ára helyben: 1 évre 3 frt 60. Vidékre bérmentve egy évre 4 frt 80.
házhöz hordva 1/2 " 1 frt 80. " 1/2 " 2 frt 40.
1/4 " — 90. " 1/4 " 1 frt 20.

VICTORIA
Illustrirte
Muster- u. Modezeitung.
Megjelen havonként kétszer, két nagy iven. Minden számban egy nagy
színezett divatkép és minden második számban egy szabásrajz.
Előfizetési ára helyben: 1 évre 6 frt 80. Vidékre bérmentve egy évre 8 frt —
házhöz hordva 1/2 " 3 frt 40. " 1/2 " 4 frt —
1/4 " 1 frt 70. " 1/4 " 2 frt —

MODEN-ZEITUNG.
Megjelen havonként kétszer egy nagy iven.
Előfizetési ára helyben: 1 évre 3 frt 20. Vidékre bérmentve egy évre 4 frt 40
házhöz hordva 1/2 " 1 frt 60. " 1/2 " 2 frt 20.
1/4 " — frt 80. " 1/4 " 1 frt 10.
Fent nevezettek kivül elfogadok előfizetéseket min-
den bel- és külföldi folyóirat- és divat-
lapra, heti- és napilapokra, megje-
gyezve mindenütt még azt, hogy az előfizetési összegek
bérmentve küldessenek be hozzám.
STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedése
KOLOZSVÁRT.

(342) (5—*)
STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében
Kolozsvárt
a magy. kir. egyetem
összes tudomány-ka-
ránál használandó
mindenfélé
egyetemi tan- és se-
gédkönyvek
jutányos áron kaphatók.

Árlejtési hirdetmény.
A m. kir. táviratintézet 1879-dik évi oszlop szükségletét írásbeli ajánlatok
alapján szándékolván beszerezni: felhivatlak mindazok, kik az alább kimutatott
oszlop szükséglet akár egy, akár több tételnek szállítása vállalkozni hajtaná-
nak, hogy kellő béléssel ellátott írásbeli ajánlataikat legkésőbb
folyó évi október 10-kén déli 12 óráig,
a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium segédhivatali igazgató-
ságához (Budapest, Ferencz József-tér 10-dik szám) vagy valamelyik m. kir. távirat-
igazgatóságához nyújtsák be.
Szállításra csak 1879-dik év telén át vágott egészséges fenyő-, tölgy-
vagy akác- törzsfából készített, s az alább következő kimutatásban előírt meny-
nyiségben 6 1/2 méter (20 1/2 láb) és 8 méter (25 láb) hosszúságú, felső végükön
hég nélkül mérve legalább 13 centiméter (5 hüvelyk) átmérőjű, ugyanotték idom-
ra levágott, egyenes, legalyzott, s egész az ép fáig minden héjtól megtisztított
oszlopok ajánlhatók.
Előre is kiköti, hogy a fentebbi minőségek és méreteknek meg nem
felelő oszlopok semmi szín alatt át nem vétetnek. — Az alább következő kimuta-
tásban meg vannak nevezve a lerakási helyek, hová az oszlopok beszállítandók.
A szállítandó oszlop-mennyiség legkésőbb 1879. év április 1-ig, a
lerakási helyekre be kell hogy szállítva legyen. Az egyes lerakási helyeken, hogy
hová rakassanak le az oszlopok, azt annak idején a szállítók megkeresésére az il-
lető kir. távirat igazgatóság jelölni ki.
Ajánlkozók kötelesek 10% bánatpénzt készpénzben, vagy állampapírokban,
vagy biztosítékul elfogadható magyar vasúti elsőbbségi kötvényekben a Budapesti
országos és kerületi kir. távirat pénztárnál, vagy más kerületi kir. távirat, vagy
adóhivatali pénztárnál letenni és a letéti nyugtát ajánlatukhoz csatolni — A bánat-
pénz azon esetben, ha az illetőre nézve a fentebb megállapított letétel nem volna
könnyen lehetséges, rendez postai pénz, vagy értékpapír küldemény alakjában, a
szállítási ajánlatához is hozzá csatolható.
Ajánlkozni kívánó közvagyonnal bíró községek azon előnyben részesíttetnek,
mieserint ajánlataik elfogadhatók még akkor is, ha azok a magánüzem nézve
előírt bánatpénz helyett egy a bánatpénz kétszereséről kiállított, az előjárásról által-
aláírt, az illető feletlen hatóság által megerősített biztosító nyilatkozattal, melyben
a biztosítékul lekötendő birtok, vagy vagyon meg kell hogy nevezve legyen —
szerezetnek föl.
Az írásbeli ajánlatban határozottan megnevezendő, mely lerakási helyekre
minemű fából való és hány darab oszlopot kíván ajánlkozók szállítani
Az ajánlatban az egységi árak beütéssel és számokkal kiirandók, valamint
az is határozottan nyilatandó, hogy ajánlkozók a jelen hirdetményben foglalt
feltételeket i-méri és kötelezőkül elfogadják.
Azon esetre, ha ajánlkozók csak az ajánlatában felvett egész mennyiséget
lenne hajlandó szállítani és nem egyszerűs mind az abban foglalt egyes, vagy bizo-
nyos tételeket külön is, ezt ajánlatában határozottan ki kell hogy fejezze, ellen-
esetben ajánlata az egyes tételek külön szállítására nézve is kötelezőnek fog te-
kintetni.
Az írásbeli ajánlat lepecsételt borítékba: —
„Ajánlat távirat-oszlop szállítására” felirattal látandó el és a
borítékban megnevezendő a bánatpénz minősége és értéke.
A kiutazott határidőnél később beérkező, vagy a kellő bánatpénzzel, ille-
dől az arról szóló nyugtával, a községek részéről, a köllőleg kiállított nyilat-
kozattal el nem látott írásbeli ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.

Az 1879-dik évi oszlopszükséglet a következő:

Tétel szám	Lerakó hely	Darab	Tétel szám	Lerakó hely	Darab
		6 5 8			6 5 8
		m. hosz.			m. hosz.
	Budapesti távirat kerület.		58	Földvár pálya udvar	85 260
1	Budapest osztr. áll. va. p. udv	20 220	59	Sepsi Szent György	70 —
2	Szobos pálya udvar	15 215	60	Alsó-Csernáton	60 —
3	Érsekújvár pálya udvar	40 106	61	Szekely-Keresztur	60 —
4	Pozsony pálya udvar	10 113	62	Oláhfalva	110 —
5	Czegléd pálya udvar	7 145	63	Csikszerecs	175 —
6	Szolnok pálya udvar	74 81	64	Gyergyó-Szent. Miklós	200 —
7	Losoncz pálya udvar	305 60		Temesvári távirat kerület.	
8	Soroksár	85 —	65	Temesvár pálya udvar	430 050
9	Kún-Szent-Miklós	65 —	66	Vojtek	230 100
10	Balassa Gyarmat	70 —	67	Bazás	230 100
11	Selmeczbánya	20 —	68	Szeged	123 97
12	Léva	95 —	69	Zombor	475 135
13	Ipolyvágy	80 —	70	Nagy-Becske	140 —
14	Nyitra	70 50	71	Pancsova	210 —
15	Verebély	50 —	72	Ujvidék	30 20
16	Vágbeszterce	120 —	73	Ó-Becse	64 46
17	Trencsén	60 40	74	Baja	60 60
18	Vágújhely	45 —	75	Kalocsa	180 —
19	Bán	60 —		Kánizsai távirat kerület.	
20	Privigye	20 —	76	Ujszőny	167 102
21	Rózsahegy	40 —	77	Duna-Almás	200 —
22	Kubin	120 4	78	Buda pálya udvar	182 72
23	Turdossin	200 —	79	Győr	352 330
24	Poprád	20 —	80	Kis-Czell pálya udvar	208 10
	Kassai távirat kerület.		81	Székes-Fehérvár pálya udv.	125 200
25	Füzös-Abony pálya udvar	325 46	82	Keszthely pálya udvar	72 60
26	Miskolc pálya udvar	205 199	83	Veszprém	100 —
27	Kassa	40 20	84	Eresi	100 —
28	Rosnyó	145 5	85	Duna-Földvár	100 —
29	Eperjes	217 34	86	Paks	100 —
30	Igló	128 67	87	Báttaszék	51 —
31	Nagy-Mihály pálya udvar	55 7	88	Adony	60 —
32	Ungvár	454 66	89	Duna-Szekes	268 224
33	Homonna	199 153	90	Mohács	210 56
34	Csop	264 1	91	Barcs	532 20
35	Mármaros-Sziget	101 46	92	Kaposvár	142 64
36	Nyiregyháza	221 —	93	Nagy-Kanizsa	134 40
37	Nagy-Károly	198 17	94	Szombathely	
38	Szathmár	36 52		Zágrábi távirat kerület.	
39	P. Ládány		95	St. Roch	190 —
	Kolozsvári távirat kerület.		96	Gospic	125 —
40	Rév pálya udvar	180 —	97	Zutaloqua	115 —
41	Egeres pálya udvar	200 —	98	Zeng	64 —
42	Apahida	60 120	99	Bucari	80 —
43	Nagy-Ebőd pálya udvar	30 300	100	Károlyváros	61 122
44	Kis-Kapus	140 —	101	Sluin	150 —
45	Választó	70 —	102	Vaganac	150 —
46	Sósmező	40 —	103	Zágráb	28 395
47	Bethlen	170 —	104	Zákány	118 —
48	Beszterce	130 —	105	Sziszek	137 100
49	Borgó-Prund	190 —	106	Uj-Gradiska	83 82
50	Szász-Régen	150 —	107	Kulina	50 —
51	Czikmántor	110 —	108	Verőce	30 —
52	Balavásár	60 —	109	Daruvár	320 —
53	Maros-Ludas	120 110	110	Moslavina	55 —
54	Szászváros pálya udvar	400 111	111	Josipovac	300 —
55	Soborsin	60 100	112	Karlovicz	120 80
56	Piski	130 113	113	Mitrovicz	70 130
57	Erzsébetváros				